

Novi zvon

Novi zvon

Literarna revija sodobne slovenske in mednarodne literature

Novi zvon

Letnik VI, številka 2
(april/maj 2017)

ISSN: 2385-9687

Revija deluje pod licenco creative commons.

Glavna in odgovorna urednica:
Sara Fabjan

Uredništvo za poezijo:
Anja Grmovšek
Veronika Šoster

Uredništvo za prozo:
Patrik Holz
Nina Kremžar

Strokovna sodelavka – intervju:
Veronika Šoster

Strokovna sodelavka – lektorica:
Vesna Rogl

Intervju

JURIJ KUNAVER

»Veselilo bi me, če bi se mi pri prevajanju Urugvajcev pridružili še drugi prevajalci iz španščine, saj je dela več kot dovolj«

Poznamo ga predvsem po kratki prozi, čeprav jo zadnje čase piše bolj malo, objavlja jo predvsem v Novem zvonu in v Kraljih ulice, včasih napiše tudi kakšen aforizem ali haiku. Bere zelo raznovrstno literaturo, trenutno predvsem urugvajske avtorice in avtorje (tudi starejše), sicer pa ima rad nemške in avstrijske (Thomas Bernhard, Otfried Preussler, Egyd Gstattner, Herta Muller), pa tudi severnoameriške pisatelje (Philip Roth, Margaret Atwood, Charles Bukowski), včasih se osveži tudi z mladinsko literaturo. Pri študiju in poklicnem delu se še išče, ima kar nekaj zanimivih hobijev, recimo tek na dolge proge, argentinski tango, prevajanje sodobne urugvajske proze in poglobljanje v človekove pravice, predvsem na področju dela in zaposlovanja. Njegova »sanjska« dežela je seveda Urugvaj, kamor bi se še rad vrnil.

Pišesh predvsem kratke zgodbe, ki bi jih lahko razdelili na realne in fantastične. Kako krmariš med obema poloma in kje, misliš, se srečujeta?

Težko bi ocenil, ali sem boljši v pisanju fantastičnih ali pa realnih zgodb. Obojim je skupno to, da nosijo neko »realno« sporočilo. Morda se zato zlahka izražam v (tudi znanstveno) fantastičnem okviru, ker sem po izobrazbi fizik, dolga leta sem se tudi ljubiteljsko ukvarjal z astronomijo. Zabava me dejstvo, da se pri mnogih knjigah in filmih poudarja, da so

napisane/posneti »po resničnih dogodkih«, kar naj bi jim dajalo še posebno vrednost. Vendar naj bi prav umetniki s svojo razvito intuicijo zaslutili, kakšna bo verjetno prihodnost, kar naj bi v svojih delih tudi izrazili – zato bi kdaj morali uporabiti tudi frazo »napisano/posneto pred resničnimi dogodki«. Lep primer so vsem znane negativne družbene antiutopije, na čelu z Orwellovo *1984*.

Realnost in fantastika se srečujeta vsepovsod in se med seboj prepletata, tako v obdobjih naše budnosti kot ponoči v sanjah ali med »ležernim« sanjarjenjem. Vse to smo mi sami in verjetno še mnogo več. Dogaja se, da resničnost prekosi domišljijo. Žal večkrat v slabem kot v dobrem, se mi zdi. Nazadnje se mi je to primerilo ob branju izjemne knjige *Skriti spomin* slovenske medvojne feministke in disidentke Angele Vode.

Tvoje zgodbe imajo v sebi veliko družbene kritike, a jo znaš vedno omehčati s humorjem. Je humor nekaj, kar se spontano zgodi med pisanjem? Verjetno je veliko lažje napisati nekaj resnega kot pa nekaj, kar bo ljudi nasmejalo in obenem še preneslo poanto.

Humor je pri meni prisoten ves čas, ne zgodi se šele med pisanjem. Gre za značilno potezo mojega očeta in stricev po očetu. Ne vem, ali gre za dednost ali za »kulturne« vplive. Ko sem s sorojenci še živel pri starših, smo na polici v stranišču imeli knjigo *Superanekdote* in jo tam redno prebirali. Tudi sicer rad berem anekdote in vice, predvsem v časopisih in revijah so med mojimi prioritetami. Seveda sem bral tudi kvalitetne humoristične knjige, na primer *Trije možje v čolnu*, *Vrnitev Brownovega najmlajšega*, *Ulica ribjih konzerv*,

Polentarska polica, Lajanje na zvezde, pa dela Arta Paasilinne, Ephraima Kishona ...

Pri pisanju družbene kritike se poslužujem humorja, da ne bi bralcev preveč zamoril. Meni samemu pa uporaba humornih učinkov pomeni ustvarjalen izziv in prijetno zabavo. Sporočilo zgodbe vseeno ostane resno. Vendar pa prav vse moje zgodbe le niso humoristične. Izraz poanta po neki razlagi pomeni ost, želo, in to želo sem v življenju tudi sam večkrat boleče občutil, recimo ob iskanju služb in v samih službah, pri reševanju stanovanjskega problema in še kje.

Glede na to, da imaš verjetno napisanega že veliko materiala, imaš željo po izdaji zbirke svojih kratkih zgodb?

Seveda imam željo po izdaji zbirke lastnih kratkih zgodb! Pred mnogimi leti sem naredil izbor zgodb in ga pridno pošiljal uredništvom. Odziv je bil zelo medel. Trudil sem se tudi z izdajo svojih pesmi. Moj brat, priznan oblikovalec, je zbirko oblikovno uredil. Naslovil sem jo »Vse pesmi«. Morda bi danes ta naslov spremenil. Tudi zbirka pesmi ni naletela na zanimanje slovenskih založb oziroma uredništev. Pa saj pri tem nisem izjema! Napisal sem tudi dve krajši dramski deli, z enim sem celo nastopil. Mimogrede: obožujem radijske igre Franeta Puntarja!

No, vsaj moji aforizmi so izšli, skupaj z izborom (v časopisu Kralji ulice objavljenih) aforizmov, krajših pesmi, šal, grafitov in »nadoglasov« še drugih avtorjev in avtoric. Knjiga ima naslov *Tlakovanke* (izšla je leta 2012), pri njenem nastanku

sem sodeloval tudi kot član uredništva. Vse od leta 2010 je težišče moje literarne dejavnosti na prevajanju. Tu se čutim najbolj »nepogrešljivega«, to je moje »poslanstvo«.

Prevajaš urugvajsko literaturo, praviš tudi, da je Urugvaj tvoja sanjska dežela. Kako se spominjaš prvega stika z Urugvajem in kaj te najbolj navdušuje v zvezi z njim? Katere avtorje lahko beremo v tvojem prevodu?

Sem pionir prevajanja sodobne urugvajске proze v slovenščino, posamezne prevode nekaterih starejših avtorjev (Benedetti, Onetti, Galeano) smo imeli že prej. Urugvajске antologije prištevajo med sodobne/mlade avtorje večinoma ustvarjalce in ustvarjalke, rojene leta 1973 ali kasneje. Leto 1973 je pomenilo tudi začetek tamkajšnje diktature, ki je trajala 12 let. Moji prevodi so izhajali v literarnih revijah Mentor (leta 2012 in 2014), Literatura (2012) in tudi v vašem Novem zvonu (2015), leta 2011 in 2012 so cikl cel štiri zgodb brali na Radiu Študent, v mojem prevodu pa je doslej izšla zbirka kratkih zgodb *Nevarne barve* (avtor je Pablo Dobrinin) – leta 2015, leta 2016 pa mladinski roman *Brcanje lune* (avtor Roy Berocay). Iščem založnika še za eno zbirko kratkih zgodb (*Travograd*, avtor Jorge Alfonso) in za dve daljši povesti za otroke (*Vonj po mami* in *Babú*), kjer nastopajo živalski junaki. Prevedel sem blizu sto kratkih zgodb štiridesetih različnih avtorjev, med katerimi je deset žensk. Prevajal sem tudi priseljence v Urugvaj in Urugvajce, ki so se odselili v tujino.

Urugvaj sem prvič obiskal spomladi (v naši jeseni) leta 2008. Zvečer sem se izkrcał z gliserja v ogromnem pristanišču glavnega mesta Montevideo, prihajal sem iz argentinskega Buenos Airesa. Peš sem se napotil proti centru in prispel na

rob orjaškega glavnega trga Plaza Independencia. Kopal se je v zlatem soju luči, obdajale so ga košate palme, na enem vogalu pa je kipela v nebo edinstvena palača Salvo, nekoč najvišja zgradba Južne Amerike. Samo strmel sem ... Urugvaj je miren in varen, ljudje so inteligentni, izobraženi in veseli, ogromno se objemajo in poljubljajo (v tem prekašajo celo Brazilce), predvsem pa sem se tam počutil svobodnega in spoštovanega! Svoboda »po evropsko« se mi je vsak dan bolj zdela slepilo, ki se ga Evropejci oprijemamo, da bi lažje živeli, naša podzavest pa je polna strahov pred izbruhom različnih oblik zatiranja, če ne bomo »pametni« in previdni ali če se zgodovina »obrne«. Urugvajci so dosegli tudi velik demokratični uspeh, ko jim je po dvajsetih letih napornih prizadevanj uspelo glavne krivce za mučenja in izvensodne poboje med diktaturo spraviti pred sodišča in večina teh kriminalcev danes sedi v zaporih. Ta pravični boj dobro poznam, saj sem o njem prevedel odlično kratko zgodbo malo starejšega pisatelja Lea Masláfaha. Urugvajska narava je prelepa (površina države meri za okoli devet Slovenij), imajo gričevja (visokih gora žal ne) in ogromna čista jezera ter dolgo morsko obalo (Južni Atlantik). Imajo pa tudi zelo strupene kače (npr. yarará) in ogromne pajke, ki pa niso smrtno nevarni. Zelo so me fascinirali ljubki, nadvse izvirni kipi v mestnih parkih in na pokopališčih milijonske prestolnice Montevideo, nekaj izjemnega so tudi dela njihovega arhitekta Eladia Diesteja, ki je izumil in uporabljal pri gradnji tako imenovano »armirano opeko«. Imajo nekaj čudovitih modernih zgradb: telekomunikacijski stolp Antel, osrednji avtobusni terminal Tres Cruces in mednarodno letališče Carrasco.

Kakšni pa so na prevajalskem področju tvoji cilji za v prihodnje?

No, izdal bi rad še več zbirk kratkih zgodb, tako posameznega avtorja kot tudi skupine avtorjev in avtoric – pripadnikov posameznih generacij umetnikov (Generacije 900, Generacije ob stoletnici, Generacije 45 itn.). Rad bi spet (tretjič zapored) obiskal knjižne sejme, antikvariate in knjigarne v Montevideu in nakupil še več dobrih knjig (naročam jih tudi po pošti) in jih podaril Filozofski fakulteti v Ljubljani, kot sem že enkrat storil. Veselilo bi me, če bi se mi pri prevajanju Urugvajcev pridružili še drugi prevajalci iz španščine, saj je dela več kot dovolj. Urugvaj ima približno tri milijone in pol prebivalcev, veliko Urugvajcev živi tudi raztresenih po vsem svetu. Letos naj bi izšla antologija urugvajске kratke proze, ki sem jo sam prevedel. Morda se kdaj lotim tudi prevajanja urugvajске poezije in dramatike. Iz slovenščine v španščino sem doslej prevedel le nekaj svojih pesmi (haikujev), pa gledališke liste in besedilo (podnapise) za plesno predstavo *Otelo (Othello)*, s katero sta lani v Buenos Airesu navdušila naša najboljša tango plesalca Andreja Podlogar in Blaž Bertancelj.

S finančnega vidika pa bi bilo zame dobro, če bi se na daljši rok usposobil za prevajanje slovenskih avtoric in avtorjev v španščino. Vsak slovenski pisatelj »sanja«, da bo njegovo delo nekoč jezikovno dostopno stotinam milijonov bralcev po vsem svetu ...

Intervjuvala: Veronika Šoster

Poezija

Dušan Marolt

SKORAJ UVEL LOKVANJ

na zaprtih očeh v kotu mežika strah,
pregrinjalo je ovilo golo telo,
ki se upogiba mavričnemu soncu.
iz ječe uhajajo trde žice,
prah na prsih se kotali v mogočno senco,
utopljeno je kričanje rdečih ustnic
in v pozabljeno obzorje se zarije neustrašen užitek,
ki hiti po svoji avtocesti
in se ne ozira na prepreke svetovnega miselnega toka,
ki jo je moril ves čas,
ko je igrala tuje strune in starala svoj lokvanj.
sušne planjave kličejo po poplavih –
jokaje, blazina pod njo se ugreza
in vali sunke na potovanje.
prelepo je iti čez dovoljeno mejo,
ves nemir se kopiči v vznurjenju
in ples zvitih kač gladi gubasto kožo,
ko krč stisne in zaduši notranjo vsebino.
zalita je in prosta vsega poje na
mavrico svoje preteklosti.

ODSEVA

sanje so.

ozri se noter in glej.

našel boš podobe in obrace in slike,

morda tudi plakat.

res pa je, da bleedi sreča

in se umika s poti;

ni več papirnatih polj in zvezd,

ki bi usmerjale posameznika,

niti ni pomoči, ki bi jo potreboval,

da bi plesal.

neobstoječa usoda uhaja iz rok in hiti na mostove,

da bi videla ladjo, ki prihaja pod njimi,

a beži lastnim lažem, ker se boji ukrepov.

zrcala v ozračju odsevajo žarke misli,

ki ujete v kletki iz pepela iščejo temelje.

vse pa le ni tako sivo,

saj se pojavlja sneg, ki bo prekril vse tegobe.

in zopet se bo plesalo.

NOBELOVA NAGRADA

na prehodu za pešce – tu je najbolj
razvidno, da je težnja sveta po ubranosti
in slogi ljudi
največja utopija;

rešitev vidim v tem,
da bi dodali na semafor še
oranžno luč.

MOZART JE SPREGOVORIL

želel sem iti ven, a sem obstal,
ker je radio kričal
najino pesem.
sploh pa je zunaj sijalo sonce
in nisem hotel srečati ljudi,
ki bi me napadli z informacijami, in nisem
bil razpoložen za to, da bi bil na tekočem;
briga me, kdo je umrl, kaj je kdo jedel v sredo popoldan,
ali pa koliko denarja je treba dati za vezalke.

prižgal sem si cigaret, ki sem ga
malo prej zvil, in se usedel na kavč.
spomnil sem se trenutkov:
kako je znala plesati samo zame,
kako je žarela, ko si je brila noge in strigla nohte.
všeč mi je bil način, kako je pljunila,
ko si je umivala zobe, in zvok, ki je prihajal
iz kopalnice, ko je sedela na školjki in scala.
rada je hodila v kino, a vedno sama, ker je mene
motila gneča ljudi, in razumela je, da nočem slišati
vsebine filma, in zato sem jo še posebej spoštoval.
ko se je vračala, je skušala izbrisati mast z rok,
a me je vedno božala s temi vesli, ki jih je
utapljala v kokicah, in zato sem postal lačen.

radio se je utrudil, omagal
in nazadnje onemel kot najin gejzir,
ki je igro za dva
preobrazil v vrelišče.

ugasnil sem cigaret in v časopisu prebral
vremensko napoved, da bo jutri deževalo –
in jaz bom splaval ven, skupaj z brado,
ker se mi ne bo ljubilo rezati vratu,
vsaj še nekaj časa,
in bom srečen, ker ne bom obdan z ljudmi.

HEDONIZEM

nikoli ti ni treba na stolp,
da bi se dotaknil votlega neba.
samo glavo obrni, počasi,
da si ne natrgaš mišic,
in se čudi.
opazuj izmučene ptice,
svinjske hiše
in kup razgibane pločevine,
ki se vali po razbeljenem asfaltu.
lahko pa počepneš, si zavežeš čevelj
in kupiš škatlo cigaret.
uživanje se začne v glavi,
udejanji pa, ko ti zmanjka cigaret
in zemlja še naprej
goni solo rotacijo po svoji osi
in liže votlo nebo.

KOT NESKONČNO SIDRO

črnina gume me prekriva,
ko mačka plešeta po meni.
na moji desni se šopiri
rdeča vreča za smeti,
ki me spominja na
nešteto potopov v hmeljsko morje.
iluzije v globočini
mi prinašajo neizkrivljeno resnico –
mit o Atlantidi je usahnil
in peče me sol na ranah.
prihod iz morja me mrazi, nikoli,
ko hodim po zaledeneli puščavi,
ne snamem maske.
bomba s kisikom mi je vedno pretežka
in na suhem me utaplja
kot neskončno sidro.
dihalna pot je zapacana –
občasni otoki,
ki kot plod fatamorgane
priletijo na obzorje,
ne očistijo vsega smeha.
pljuča kot preluknjano srce lepo donijo,
odmevi mi ne dajo spati,
plankton se mi zliva po drobovju
in v poplave sem vrgel

steklenico s sporočilom,
na katerem je pisalo:
" rabim škrge! "

Manja Žugman

HAIKU

V mesečino tam
pes zavija akorde
neuglašeno

Mladi topoli
segajo v višave
biča nas ta čas

Stika z naravo
že zdavnaj ne najdem več
poti nazaj ni

Na drevesu kos
črno grozdje srčnosti
gnije v temi

Razkrižje poti
zdi se, da si in te ni
le iskanje sanj

Proza

Marko Nežič

KROG

1

Vroče poletno sonce meče svoje dopoldansko ubijajoče žarke na pusto pokrajino pod sabo. Gol pesek in od sonca osmojena trava dajeta v vednost, da je na tem kraju bore malo vode. Zelenja nič, prostrano polje pa reže neskončno pot daleč proti jugu, kjer občasno zadene na redke nasade topolov, ki kljubujejo suši ter žgočemu soncu. Proti zahodu so vidni sledovi nekdanje civilizacije. Betonske strukture, ki so se nekoč ponosno dvigale v sajasto, zakajeno nebo ter se ob večerih s svojo razsvetlavo postavljale pred zvezdami v vsej svoji imenitnosti, sedaj kažejo svoje gnile temelje, ki so jih postavile roke nečesa, čemur se je reklo človek. Nekoč polne navideznega življenja, sedaj z iztrganim osrčjem propadajo pod zublji časa.

Kilometer ali dva stran proti vzhodu si skozi zbito zemeljsko podlago utira pot ozka stezica, ki se naglo povzpne po hribu navzgor na tistem odseku, kjer je postavljen iz betona zlit spomenik. Nedaleč stran v krčih stoka pojava, odeta v raztrgane cape. Nepovezani zlogi ji prihajajo iz ust, v blodnjah grebe po kot kamen trdi zemlji, prekriti s tanko odejo prahu, in izza nohtov se pocedi rdeča tekočina. Sledi globok izdih, telo pa nenadoma otrpne, kot da bi skozi usta izdihnilo še zadnje sledove življenja.

Človek čez trenutek mirovanja dvigne glavo ter se s pomočjo

rok s težavo povzpne na kolena. Želi se vzravhati. Topa bolečina v vratu mu to prepreči. Refleksno z levo roko zagrabí zanj, zmanjka mu podpore in vnovič telebne z obrazom v zaprašena tla. Stiska boleče mesto, rine nohte v vratno meso ter sam pri sebi kolne. Z levico držeč se za vrat se s pomočjo desne roke previdno privzdigne, bolečina se stopnjuje, človek stiska zobe ter z zaprtimi očmi polglasno sika. V glavi donenje, razbijanje. Levo koleno dvigne k obrazu in s stopalom pritisne ob tla. Potem se upirajoč na levo nogo ter desno roko počasi dvigne. V polstoječem položaju s polpriprtimi očmi skuša spregledati, vendar ga močna svetloba zbode v oči. Z dlanjo sedaj proste desnice gre čez oči, z razmaknjenimi prsti pa do slednjih spušča reženj beline, vse dokler se je čutilo ne privadi. Z grimaso na obrazu skuša izostriti zamegljeno sliko, ki jo uzre, ko podlaket desnice premakne na čelo. Sonce pripeka, znoj, ki mu curlja po obrazu, pa se meša s prahom na njem.

Človek bežno pogleda okrog sebe ter išče nekaj, česar bi se lahko oprijel. Nedaleč stran iz zemlje štrli pol metra visok betonski steber. Spusti vrat, dokončno se zravnava. V mučnih bolečinah se opoteče do droga ter se z vso težo nasloni nanj. Glava mu je neznosno težka, suh zrak ga duši. V grlu ga žeja, jezik se mu lepi na nebo. Um in telo se spreta. Prvi želi raziskati vzroke trpečega stanja, medtem ko mu slednje tega ne dopušča.

Opirajoč se na betonski steber človek zazna vonj po zasmojenem mesu. Dlani žarijo, on pa kolne. Svetloba postopoma pojenjuje, v daljavi na električni žici, napeti čez serijo izsušenih drogov, pa krokar z rdečimi očmi nemo

opazuje. Človeku se zvrsti, tla pod njim se zamajajo, steber se mu izmakne izpod rok, boreč se z ravnotežjem se zgrudi na tla.

2

Jasna noč se zgrne nad pusto pokrajino. Milijarda zvezd na nebu spremlja mesec, ki s svojo svetlobo nadomešča električne žaromete. Betonske strukture, ki režejo pot daleč proti zahodu, v večeru oživijo.

V mesečini, kilometer ali dva stran proti vzhodu, kamor vodi korak stezica v zbiti zemeljski podlagi, kraljuje sleme hriba. Na tistem odseku, kjer se potka začne strmo dvigati, se ob betonskem stebru, ki ga pol metra gleda iz zemlje, v blodnjah zvija moški dobrih tridesetih, iz čigar ust prihajajo nepovezani zlogi:

Vode vode.

Živalski kriki se izlivajo iz grla, njegovo telo se strese in v trenutku, ko se to zgodi, človek umolkne. Zdi se, kot da bi se pojava zadušila v svojih besedah, njeno srce pa bi za hip prenehalo utripati. Vendar se takoj za tem z rokami v ležečem položaju oklene strukture ob sebi, vanjo z vso silo zarine prste, da se rdeča tekočina vlije izza nohtov ter steče po hrapavi površini. Nato se pojava dvigne na kolena, za nekaj sekund objemajoč steber ter opirajoč glavo nanj tako obsedi. Čez čas se počasi dvigne na noge. Zazre se proti svetli kroni hriba, ki se bohota nad vso pokrajino. Brez razmišljanja, brez

oklevanja se odpravi po stezici proti vrhu, kakor da bi njegov um nadzoroval neresničen čip, vsebujoč spisek ukazov, ki jih sedaj izvršuje, vstavljen v njegovi glavi.

Nekje na polovici poti se človek ustavi. Pogleda v nebo, nagonsko zajame sapo. Nato nadaljuje z rutinskim zaporedjem korakov, ki niso ne prekratki ne predolgi, temveč ravno pravnji, da se človek ne upeha, klanec pa kljub temu dokaj hitro premaguje.

Krvave so pete, ki jih reže ostro skalovje, ki na določenih odsekih ceste raste iz zemlje, vendar človek brezčutno stopa nanj, čeprav ima možnost, da se jim izogne. Rdeča tekočina, ki maže tla, topi neprepustno podlago ter nemo pronica v notranjost zemlje.

Človek pa stopa. Brezčutno, v snu. Zanj ni bolečine, ki bi ga strla, niti ni volje, da bi le to preprečil. On samo stopa, kakor da ga vodi nevidna roka, kakor mesečnik, ki ga nosi luna.

3

Zelene krošnje visokih sekvoj in hrastov ter vrb, ki se sklanjajo nad žuborečim potokom, s svojo hladno roko boža jutranja rosa. Kilometer ali dva stran proti zahodu si skozi zbito zemeljsko podlago utira pot ozka stezica, ki se naglo povzpne po hribu navzgor na tistem odseku, kjer je postavljen iz betona zlit spomenik. Jutranja zarja postopoma prekriva lučko po lučko; te ugašajo ena za drugo od najšibkejših do najveličastnejših, kakor ugašajo lučke civilizacije, ki nad človeštvom vihti peklensko žezlo. Rdeča kupola prekriva sleme hriba kot nekakšna kraljeva krona, ki

veličastno kraljuje sredi ničesar. In tam je druga stran. Tam, kjer se vse konča in se znova začne.

Ravno na tisti strani stopa človek. Stopa po že davno zarisani poti. Na drugi strani hriba se vzpenja po ozki stezici in do vrha ga loči le še nekaj metrov. Njegova pojava stopa brezčutno, malomarno. Stopa na ostre skale, ki tu in tam rastejo iz zbite zemeljske podlage. Te režejo stopala, ki za sabo puščajo sledove bolečine. Vendar človeka to ne ustavi. Nekaj nevidnega, neoprijemljivega ga vleče k sebi.

Ustavi se na najvišji točki, ki jo premore hrib. Hladna rosa na šopih zelenja, ki rinejo iz trdne podlage in ga božajo po gležnjih, ga pahne iz sna. Nežnosti ne prenese, niti ne ve, da obstaja. Ni bolečine in ravno to ga tako zmoti. Oči spregledajo tisto, kar so gledale že lep čas, a se tega niso zavedale. Prvo, kar zagledajo, je jutranja zarja. Rdečica, odsev sonca, ki se ravnokar dviga izpod vzhodne strani vzpetine. Jutranja svežina zraka zapolni njegovo nosno votlino in moškega v trenutku spravi k sebi. Pogled onstran neskončnosti mu razživi okamnelo srce. Nekakšna radost ga prevzame. Skloni se k tlom in jih poljubi. Pozabi na tisto nekaj, kar ga ustrahuje, vendar se v njem znova obudi, ko njegovo nosno votlino ponovno zapolni vonj po zažganem mesu. Kot da bi se hotel prepričati, da ga čutilo ne vara, najprej zapre oči, nato pa nekajkrat skozi nos vdihne zrak.

Kri mu zaledeni, ko spozna svojo ne-zmoto. Ritensko se začne umikati. Dimne roke, ki se vijejo od vsepovsod, ga skušajo ujeti. Ogromen cmok se mu naredi v grlu in zapira sapnik ter

otežuje zraku pot do pljuč. Slabost ga prevzame, zvrtil se mu v glavi. Vse pleše okrog njega. Vse pleše nek njemu neznan ples, nek njemu neznan obred. Roke ploskajo, iz neskončnosti se širijo zvoki, ki spominjajo na nekakšno obredno molitev. Izza ozadja salve smeha prekinejo tisto nekaj v podobi plesa žrtvovanja, roke pa grabijo po njem. Krik groze mu pride iz ust, ko zadene ob trd predmet. Tla se mu izmaknejo izpod nog. Boreč se z ravnotežjem se človek zgrudi v prepad.

4

Kilometer ali dva stran proti vzhodu si skozi zbito zemeljsko podlago utira pot ozka stezica, ki se naglo povzpne po hribu navzgor na tistem odseku, kjer je postavljen iz betona zlit spomenik. Nedaleč stran od njega v krčih stoka pojava, odeta v raztrgane cape. Mrak vlada nad pokrajino, vendar oči človeka premorejo še kanček moči, da zaznajo obrise predmetov, betonskih struktur na zahodu ter prostranost puščavskega polja.

Človek v blodnjah grebe po kot kamen trdi zemlji, prekriti s tanko odejo prahu, in izza nohtov se pocedi rdeča tekočina. Obrisi predmetov v mraku postopoma izginjajo, njegove oči podlegajo utrujenosti, brišejo pogled na nič. V um s svojimi rokami vstavlja čip brezčutnosti, monotonosti, brezvoljnosti. Tam v daljavi, na električni žici, napeti čez serijo izsušenih drog, pa krokar z rdečimi očmi nemo opazuje.

INTERVJU	4
JURIJ KUNAVER	5
POEZIJA.....	11
DUŠAN MAROLT	12
MANJA ŽUGMAN	20
PROZA	21
MARKO NEŽIČ	22